ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่ตำบลทอนหงส์
องค์การบริหารส่วนตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

****

		เรื่อง
	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	
๑.	**องค์ความรู้ของชุมชนท้องถิ่น**	
	๑.๑ นายชูพล สุรทวีคุณ	การปลูกพืชสวน
๒.	**การแสดงออกซึ่งศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน**	
	สาขาพิธีกรรม	
	๒.๑ นายโกวิทย์ กลับพงค์	ศาสนพิธีกร
	๒.๒ นายภิรมย์ ปิ่นสุวรรณ	ศาสนพิธีกร
	สาขาศาสนาและประเพณี	
	๒.๓ ประเพณีชักพระ หมู่ที่ ๓	ประเพณีชักพระ
	๒.๔ ประเพณีชักพระ หมู่ที่ ๑	ประเพณีชักพระ
	๒.๕ ประเพณีชักพระ หมู่ที่ ๙	ประเพณีชักพระ
๓.	**ทรัพยากรพันธุกรรม**	
	สาขาพืช	
	๓.๑ นายเขียน พงศ์สวัสดิ์	การปลูกสละอินโด
	๓.๒ นายอาณัติ จิตอำนวย	การปลูกสละอินโด
	๓.๓ นายสุรักษ์ มังสาทอง	การปลูกแก้วมังกรเนื้อสีแดง

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทอนหงส์
ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
****

หมวด.....การแสดงออกซึ่งศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน.....
(องค์ความรู้ของชุมชนท้องถิ่น/การแสดงออกซึ่งศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน/ทรัพยากรพันธุกรรม)

สาขา.....พิธีกรรม.....
(สาขาศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน/สาขาอาหาร/สาขาการแพทย์ไทย/สาขาเกษตร/สาขานาฏกรรม/สาขาศิลปกรรม/สาขาดนตรีกรรม/สาขาหัตถกรรม/สาขาพิธีกรรม/สาขาพืช/สาขาพันธุ์สัตว์/สาขาจุลินทรีย์/สาขาศาสนาและประเพณี)

๑. **ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น**.....ศาสนพิธีกร..รหัสภูมิปัญญา.....-.....

๒. เจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น/ผู้สืบทอด/ชุมชน/กลุ่ม(นาย/นาง/น.ส./ชุมชน/กลุ่ม)
นายโกวิทย์ กลับพงค์ บ้านเลขที่ ๒๒/๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช รหัสไปรษณีย์ ๘๐๓๒๐ เบอร์โทร.....๐๖๒-๒๔๒-๓๑๔๑...

๓.ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น
☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืช ☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป
☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสัตว์ ☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเครื่องมือเครื่องใช้ทางเกษตร
☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านประมง ☑ อื่น ๆ .....ศาสนาและประเพณี.....

๔.จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น
-สามารถเป็นพิธีกรพระได้ในงานศาสนาพิธีต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ พิธีกรพระพิธีกรรมทางศาสนา พิธีกรพระงานศพ

๕.รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น
๑.พิธีกรพระงานศพ
๒.พิธีกรพระทำบุญขึ้นบ้านใหม่
๓.พิธีกรพระงานอุปสมบท
๔.พิธีกรพระงานวันสำคัญทางศาสนา

ซึ่งทุกพิธีกรรมจะมีขั้นตอนหลัก ดังนี้

๑. การไหว้พระ

๒. การสมาทานศีล การขอศีล การรับศีล

๓. การฟังธรรม

๔. การกรวดน้ำ

๕. การรับพร

๖.การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

☑ ยังไม่เคยมีการเผยแพร่/ใช้เฉพาะบุคคล

☐ เคยเผยแพร่เฉพาะในชุมชน

☐ มีการดูงานจากบุคคลภายนอกแล้ว...../ครั้ง.....ราย

☑ มีการนำไปใช้

-ในพื้นที่เดียวกัน.....๙๐....ราย -นอกพื้นที่.....๕.....ราย

☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

๗. ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

☑ ภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิม ได้รับการถ่ายทอดมาจาก..ศึกษาจากตำราและศึกษาจากท่านผู้รู้

☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้พัฒนาและต่อยอด

- แบบเดิม คือ ขั้นตอนพิธีกรรมต่าง ๆ ได้รับมาจากศึกษาหนังสือ

-ได้พัฒนาและต่อยอด คือ มีเทคนิคการพูดการก่อนเริ่มพิธีการ และสามารถสอดแทรกหลักปฏิบัติ คำสอนบางอย่างได้ ขึ้นอยู่กับเวลา สถานการณ์ สภาพแวดล้อม

-ภูมิปัญญาท้องถิ่น/นวัตกรรมที่คิดค้นขึ้นใหม่

.....-.....

๘.วัตถุดิบที่ใช้ประโยชน์ในผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากปัญญา ซึ่งมีในพื้นที่ พื้นที่อื่นไม่มีได้แก่

๑.ดอกไม้ ธูป เทียน

๒.พระพุทธรูป

๓.โต๊ะหมู่บูชา

รูปภาพภูมิปัญญาท้องถิ่น
หมวดการแสดงออกซึ่งศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน สาขาพิธีกรรม
นายโกวิทย์ กลับพงค์ บ้านเลขที่ ๒๒/๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
****

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทอนหงส์
ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
****

หมวด.....การแสดงออกซึ่งศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน.....
(องค์ความรู้ของชุมชนท้องถิ่น/การแสดงออกซึ่งศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน/ทรัพยากรพันธุกรรม)

สาขา.....พิธีกรรม.....
(สาขาศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน/สาขาอาหาร/สาขาการแพทย์ไทย/สาขาเกษตร/สาขานาฏกรรม/สาขาศิลปกรรม/สาขาดนตรีกรรม/สาขาหัตถกรรม/สาขาพิธีกรรม/สาขาพืช/สาขาพันธุ์สัตว์/สาขาจุลินทรีย์/สาขาศาสนาและประเพณี)

๓. **ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น**.....ศาสนพิธีกร.....รหัสภูมิปัญญา.....-.....

๔. เจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น/ผู้สืบทอด/ชุมชน/กลุ่ม(นาย/นาง/น.ส./ชุมชน/กลุ่ม)
นายภิรมย์ ปิ่นสุวรรณ บ้านเลขที่ ๕๕/๑๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช รหัสไปรษณีย์ ๘๐๓๒๐ เบอร์โทร.....๐๘๖-๙๙๘๒๑๗๙...

๓.ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น
☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืช ☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป
☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสัตว์ ☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเครื่องมือเครื่องใช้ทางเกษตร
☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านประมง ☐ อื่น ๆ .....ศาสนาและประเพณี.....

๔.จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น
-สามารถเป็นพิธีกรพระได้ในงานพิธีต่างๆ เช่น งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ พิธีกรพระพิธีกรรมทางศาสนา พิธีกรพระงานศพ

๕.รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น
๑.ขั้นตอนพิธีการจัดการศพกรณีทั่วไป
-การอาบน้ำศพ ถือเป็นเรื่องภายในครอบครัวระหว่างญาติสนิท

-การจัดตั้งโต๊ะหมู่ ตั้งด้านศีรษะของศพ หันหน้าโต๊ะหมู่บูชาไปทางทิศใดทิศหนึ่งที่สะดวกและเหมาะสม ยกเว้นทิศตะวันตก ตั้งให้สูงกว่าเตียงรองศพพอสมควร จัดประดับเครื่องสักการะให้ครบถ้วน

๑. ตั้งด้านซ้ายมือของของโต๊ะหมู่บูชา

๒.หันด้านขวามือศพ หรือด้านปลายเท้าศพให้มาอยู่ทางผู้ที่มาแสดงความเคารพศพ

๓. ไม่ควรเดินผ่านด้านศีรษะศพ

๔. จัดศพให้นอนหงายเหยียดยาว จัดมือขวาศพให้เหยียดออกจากศพให้เหยียดออกห่างจากศพเล็กน้อย โดยให้มือหงายแบเหยียดออกรับการรดน้ำ

๕. ใช้ผ้าแพรคลุมศพตั้งแต่ระดับถึงปลายเท้า ให้มือขวายื่นออกมานอกผ้าแพร

๖. จัดเตรียมขันน้ำ พานรองขนาดใหญ่ ตั้งไว้คอยรองรับน้ำศพ พร้อมทั้งจัดเตรียมน้ำอบ น้ำหอมและภาชนะใบเล็กสำหรับญาติตักน้ำให้แขกรดน้ำศพ

๗. จัดลูกหลาน หรือบุคคลผู้ใกล้ชิดผู้ถึงแก่กรรม คอยรับ-ส่งภาชนะสำหรับรดน้ำศพ

-การรดน้ำศพ

๑. เจ้าภาพจุดเครื่องสักการบูชาพระรัตนตรัย

๒. เจ้าภาพ ญาติ แขกผู้มีเกียรติ กล่าวคำขอขมาศพ

๓. เริ่มพิธีรดน้ำศพ นิยมให้ลูกหลาน วงศคณาญาติทำการรดน้ำศพก่อนถึงเวลาเชิญแขก

๔. แขกผู้มีเกียรติทยอยรดน้ำศพตามลำดับ

-พิธีสวดพระอภิธรรมศพ

๑. พิธีกรเชิญเจ้าภาพสวดพระอภิธรรมศพ จุดธูปเทียน บูชาพระรัตนตรัย ที่หน้าโต๊ะหมู่บูชา แล้วกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้ง

๒. จุดธูป เทียน ที่โต๊ะหมู่หน้าตู้พระอภิธรรม น้อมไหว้อย่างนอบน้อม เสร็จกลับมานั่งที่เดิม

๓.เจ้าภาพงานศพ จุดธูปเทียน ที่เครื่องทองน้อยบูชาหน้าหีบศพ

๔.กรณีมีการเทศนา เจ้าภาพจุดเทียนส่องธรรม

๕.พิธีกรสงฆ์ นำกราบพระรัตนตรัย

๖.พิธีกรสงฆ์นำอาราธนา ศีล ๕

๗.พระสงฆ์สมาทาน ศีล ๕ ทุกคนรับศีลพร้อมกัน

๘.พิธีกรสงฆ์อาราธนาพระธรรม

๙.พระสงฆ์เริ่มสวดพระอภิธรรมคัมภีร์

๑๐.เมื่อพระสงฆ์สวดพระอภิธรรมคัมภีร์จบแล้ว พิธีกรสงฆ์ นำสายสิญจน์ หรือภูษาโยง ถวายให้พระที่สวดพระอภิธรรม ได้ชักบังสุกุล

๑๑. เจ้าภาพถวายเครื่องไทยธรรมปัจจัย แด่พระสงฆ์สวดพระอภิธรรม

๑๒. พระสงฆ์เถระที่เป็นหัวหน้าในการสวดพระอภิธรรม

๑๓. เจ้าภาพกรวดน้ำ

๑๓. เจ้าภาพกราบลาพระรัตนตรัย/เป็นอันเสร็จสิ้นพิธีสวดพระอภิธรรมศพ

ทุกพิธีกรรมทางศาสนาจะมีขั้นตอนหลัก ๆ อยู่ดังนี้

๑. ไหว้พระ

๒. สมาทานศีล การขอศีล การรับศีล

๓. การฟังธรรม

๔. การกรวดน้ำ

๕. การรับพร

๖.การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

☑ ยังไม่เคยมีการเผยแพร่/ใช้เฉพาะบุคคล

☐ เคยเผยแพร่เฉพาะในชุมชน

☐ มีการดูงานจากบุคคลภายนอกแล้ว.....-...../ครั้ง.....-.....ราย

☑ มีการนำไปใช้

-ในพื้นที่เดียวกัน.....๑....ราย -นอกพื้นที่.....-.....ราย

☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

๘. ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

☑ ภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิม ได้รับการถ่ายทอดมาจากการศึกษาจากหนังสือและตำราต่าง ๆ

☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้พัฒนาและต่อยอด

- แบบเดิม คือ ขั้นตอนพิธีกรรมต่าง ๆ ได้รับมาจากศึกษาหนังสือ.....

-ได้พัฒนาและต่อยอด คือ ได้ปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพพื้นที่ และสถานการณ์

-ภูมิปัญญาท้องถิ่น/นวัตกรรมที่คิดค้นขึ้นใหม่.....-.....

๘.วัตถุดิบที่ใช้ประโยชน์ในผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากปัญญา ซึ่งมีในพื้นที่ พื้นที่อื่นไม่มี ได้แก่

๑. ผ้าภูษาโยง ๒ ผืน

๒. ด้ายสายสิญจน์ ๒ ม้วน

๓. เครื่องทองน้อย ๒ ชุด (ชุดหนึ่งจัดตั้งไว้ที่โต๊ะเครื่องตั้งหน้าศพ อีกชุดหนึ่งสำหรับประธานในพิธี)

๔. เต้าน้ำ ๒ ชุด (สำหรับกรวดน้ำ)

๕. เครื่องสักการบูชาศพสำหรับประธานในพิธี ๑ ชุด ประกอบด้วย กระถางธูป ๑ ใบ ปักธูป ๑ ดอก เชิงเทียน ๑ คู่ พร้อมเทียน ๒ เล่ม และแจกัน ๑ คู่ พร้อมดอกไม้กระถางธูปขนาดใหญ่ พร้อมตะเกียงเล็กหรือเทียนฉนวน และรูปจำนวนหนึ่ง เตรียมสำหรับแขกผู้มาเคารพศพ

๖. โต๊ะรองกราบ ๑ ที่หน้าที่ของพิธีกรสงฆ์ที่จะต้องประสานงานกับเจ้าภาพงานสวดอภิธรรมศพ

a. กำหนดวัน เวลา และสถานที่ให้แน่นอนโดยทั่วไปจะเริ่มเวลาสวดพระอภิธรรมประมาณ ๑๙.๐๐ น. หรือ ๑๙.๓๐ น. เป็นต้นไป

b. นิมนต์พระสงฆ์มาสวดพระอภิธรรม จำนวน ๔ รูป

c. เจ้าภาพหากมีความประสงค์จะมีการเทศนาบรรยายธรรมด้วย ก็ให้นิมนต์พระสงฆ์ที่มีความสามารถเทศนาหรือบรรยายธรรม ๑ รูป โดยมีอุปกรณ์ ดังนี้

๑.) ธรรมมาสน์ใช้ในการที่พระสงฆ์นั่งเทศนา จำนวน ๑ ที่

๒.) ตาลปัตร จำนวน ๑ อัน

๓.) เชิงเทียนส่องธรรม จำนวน ๑ อัน

๔.) เครื่องรับรองพระสงฆ์องค์เทศนา ตามสมควรตามฐานะของเจ้าภาพ

๕.) เตรียมเครื่องไทยธรรม/ปัจจัย ถวายพระสงฆ์ไว้ตามสมควรแก่ฐานะของเจ้าภาพ

๖.) จัดอาสนะสำหรับพระสงฆ์นั่งสวดอภิธรรม จำนวน ๔ รูป

๗.) จัดเตรียมน้ำดื่มหรือน้ำปานะไว้สำหรับพระสงฆ์ที่สวดอภิธรรม

ทุกพิธีกรรมทางศาสนา จะมีอุปกรณ์ที่ใช้ดังนี้

๑.ดอกไม้ ธูป เทียน

๒.พระพุทธรูป

๓.โต๊ะหมู่บูชา

รูปภาพภูมิปัญญาท้องถิ่น
หมวดการแสดงออกซึ่งศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านสาขาพิธีกรรม
นายภิรมย์ ปิ่นสุวรรณ บ้านเลขที่ ๕๕/๑๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
****

Happy

Happy

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทอนหงส์
ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
****

หมวด.....ทรัพยากรพันธุกรรม.....
(องค์ความรู้ของชุมท้องถิ่น/การแสดงออกซึ่งศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน/ทรัพยากรพันธุกรรม)

สาขา.....พันธุ์พืช.....
(สาขาศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน/สาขาอาหาร/สาขาการแพทย์ไทย/สาขาเกษตร/สาขานาฏกรรม/สาขาศิลปกรรม/สาขาดนตรีกรรม/สาขาหัตถกรรม/สาขาพิธีกรรม/สาขาพืช/สาขาพันธุ์สัตว์/สาขาจุลินทรีย์/สาขาศาสนาและประเพณี)

๕. ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น...การปลูกแก้วมังกรเนื้อสีแดง....รหัสภูมิปัญญา.....-.....

๖. **เจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น/ผู้สืบทอด/ชุมชน/กลุ่ม** (นาย/นาง/น.ส./ชุมชน/กลุ่ม)
นายสุรักษ์ มังสาทอง.....บ้านเลขที่.....๑๑๔....หมู่ที่ ๖ ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช รหัสไปรษณีย์๘๐๓๒๐ เบอร์โทร.....๐๘๖-๙๕๑๕๔๖๑.....

๗. ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

☑ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืช ☐ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป
☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสัตว์ ☐ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเครื่องมือเครื่องใช้ทางเกษตร
☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านประมง ☐ อื่น ๆ .....

๘. จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น
-แก้วมังกรมีผลและเนื้อสีแดงสด เนื้อมาก มีรสหวาน อร่อย

๕.รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น
๑.จัดเตรียมพื้นที่จะปลูก

๒.เตรียมติดตั้งค้างโดยใช้เสาปูนซีเมนต์ ยางนอกล้อรถ เหล็ก โดยให้ระยะห่างระหว่างต้น ประมาณ ๑ เมตร ระยะห่างระหว่างแถวประมาณ ๓ เมตร

๓.ปลูกและบำรุงรักษาโดยใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยชีวภาพที่ผลิตขึ้นมาเอง ตามระยะเวลาที่กำหนด และจะเริ่มบำรุงด้วยปุ๋ยเคมีในช่วงเริ่มออกผลเพื่อบำรุงให้ผลมีรสหวานกรอบ ในส่วนของการให้น้ำหากไม่ใช่ฤดูแล้งก็ไม่ต้องให้น้ำ หากเป็นฤดูแล้งจัดให้น้ำเล็กน้อย ไม่ต้องให้มากเพราะแก้วมังกรเป็นพืชที่ไม่ชอบน้ำ

๔.ตกแต่งกิ่งและดอก

๕. เก็บผลผลิต

๖.การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

☐ ยังไม่เคยมีการเผยแพร่/ใช้เฉพาะบุคคล

☑ เคยเผยแพร่เฉพาะในชุมชน

☑ มีการดูงานจากบุคคลภายนอกแล้ว.....๑๐...../ครั้ง.....๗.....ราย

☑ มีการนำไปใช้

-ในพื้นที่เดียวกัน....๒๕.....ราย -นอกพื้นที่.....๒๐.....ราย

☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

๙. ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิม ได้รับการถ่ายทอดมาจาก.....-.....

☑ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้พัฒนาและต่อยอด

- แบบเดิม คือ การปลูกแบบใช้แต่ปุ๋ยเคมีอย่างเดียว และใช้สารเคมีกำจัดเชื้อโรคที่เกิดกับแก้วมังกร

-ได้พัฒนาและต่อยอด คือ เทคนิคการบำรุงโดยใช้ปุ๋ยเคมี ควบคู่กับปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยคอก และการตกแต่งกิ่ง

-ภูมิปัญญาท้องถิ่น/นวัตกรรมที่คิดค้นขึ้นใหม่ คือ ปุ๋ยชีวภาพกำจัดเชื้อราและปุ๋ยชีวภาพบำรุงดินที่ผลิตขึ้นมาใช้เอง

๑๐. วัตถุดิบที่ใช้ประโยชน์ในผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากปัญญา ซึ่งมีในพื้นที่ พื้นที่อื่นไม่มี ได้แก่

๑.พันธุ์แก้วมังกร

๒.เทคนิคการทำปุ๋ยชีวภาพ

๓.ค้างเสาปูนซีเมนต์ เหล็ก ยางนอกรถ

รูปภาพภูมิปัญญาท้องถิ่น
หมวด ทรัพยากรพันธุกรรม สาขา พันธุ์พืช
การปลูกแก้วมังกรเนื้อสีแดง
ของนายสุรักษ์ มังสาทอง บ้านเลขที่ ๑๑๔ ม.๖ ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
****

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทอนหงส์
ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
****

หมวด.....ทรัพยากรพันธุกรรม.....
(องค์ความรู้ของชุมท้องถิ่น/การแสดงออกซึ่งศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน/ทรัพยากรพันธุกรรม)

สาขา.....พันธุ์พืช.....
(สาขาศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน/สาขาอาหาร/สาขาการแพทย์ไทย/สาขาเกษตร/สาขานาฏกรรม/สาขาศิลปกรรม/สาขาดนตรีกรรม/สาขาหัตถกรรม/สาขาพิธีกรรม/สาขาพืช/สาขาพันธุ์สัตว์/สาขาจุลินทรีย์/สาขาศาสนาและประเพณี)

๑๑. ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น...การปลูกสละอินโด....รหัสภูมิปัญญา.....-.....

๑๒. **เจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น/ผู้สืบทอด/ชุมชน/กลุ่ม** (นาย/นาง/น.ส./ชุมชน/กลุ่ม)
นายอาณัติ จิตอำนวย.....บ้านเลขที่.....๒๑/๔....หมู่ที่ ๘ ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช รหัสไปรษณีย์ ๘๐๓๒๐ เบอร์โทร.....๐๘๙-๐๓๗๖๘๔๙.....

๑๓. ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น
☑ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืช ☐ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป
☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสัตว์ ☐ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเครื่องมือเครื่องใช้ทางเกษตร
☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านประมง ☐ อื่น ๆ .....

๑๔. จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น
สละอินโดมีหลากหลายสายพันธุ์ เช่น พันธุ์หมีดำ พันธุ์สายน้ำผึ้ง พันธุ์ลูกหวาย แต่ละสายพันธุ์มีเนื้อแน่น กรอบ มีรสหวานอมเปรี้ยว และสามารถปลูกได้ในที่ร่ม เช่น ในสวนยาง สวนมังคุด เพราะเป็นพืชที่ไม่ชอบแสงแดด

๕.รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑.จัดเตรียมพื้นที่จะปลูก โดยการขุดหลุมเตรียมการปลูก ไม่ต้องลึกให้ขุดเท่าถุงเพาะชำ

๒. คัดสายพันธ์ที่จะปลูก และปลูก

๓. การบำรุงรักษาโดยการให้ปุ๋ยชีวภาพที่ผลิตขึ้นเอง ๓ เดือน/ครั้ง หรืออาจใช้ปุ๋ยคอกบำรุงเพิ่มเติม และการให้น้ำ สละอินโดยเป็นพืชที่ต้องการน้ำน้อย ให้น้ำเฉพาะฤดูแล้ง ๒ วัน/ครั้ง

๔. การผสมพันธุ์ เมื่อดอกบานเต็มที่ก็เริ่มผสมพันธุ์โดยนำเกสรตัวผู้มาผสมกับเกสรตัวเมีย เมื่อผสมพันธุ์เสร็จทิ้งไว้ ๖ เดือน

๕. การตกแต่งกิ่ง และช่อดอก ตัดแต่ง ๓ เดือน/ครั้ง

๖. เก็บผลผลิต

๖.**การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น**

☐ ยังไม่เคยมีการเผยแพร่/ใช้เฉพาะบุคคล

☑ เคยเผยแพร่เฉพาะในชุมชน

☑ มีการดูงานจากบุคคลภายนอกแล้ว.....๒๐...../ครั้ง.....๒๐.....ราย

☑ มีการนำไปใช้

-ในพื้นที่เดียวกัน....๕.....ราย -นอกพื้นที่.....๑.....ราย

☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

๑๕. ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิม ได้รับการถ่ายทอดมาจาก.....-.....

☑ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้พัฒนาและต่อยอด

- แบบเดิม คือ การปลูกแบบใช้แต่ปุ๋ยเคมีอย่างเดียว

-ได้พัฒนาและต่อยอด คือ เทคนิคการบำรุงโดยใช้ปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยคอก และการตกแต่งกิ่ง

-ภูมิปัญญาท้องถิ่น/นวัตกรรมที่คิดค้นขึ้นใหม่ คือ ปุ๋ยชีวภาพบำรุงดินที่ผลิตขึ้นมาใช้เอง การขุดหลุมเพื่อปลูกต้นสละให้ขุดหลุมความลึกเท่าถุงเพาะชำ หากขุดหลุมลึกอาจทำให้มีสละมีต้นใหญ่ต้นอาจล้มเพราะรับน้ำหนักไม่อยู่ และวิธีการโรยเกลือให้โรยบริเวณโคนต้นเพื่อบำรุงให้เนื้อสละมีรสหวาน อร่อย

๑๖. วัตถุดิบที่ใช้ประโยชน์ในผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากปัญญา ซึ่งมีในพื้นที่ พื้นที่อื่นไม่มี ได้แก่

๑. พันธุ์สละอินโด

๒. เทคนิคการทำปุ๋ยชีวภาพ

รูปภาพภูมิปัญญาท้องถิ่น
หมวด ทรัพยากรพันธุกรรม สาขา พันธุ์พืช
การปลูกสละอินโด ของนายอาณัติ จิตอำนวย
บ้านเลขที่ ๒๑/๔ ม.๘ ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
****

สละอินโด สายพันธุ์หมีดำ จะมีลักษณะลูกค่อนข้างใหญ่มีผิวมีสีค่อนข้างดำ

สละอินโด สายพันธุ์สายน้ำผึ้ง จะมีลักษณะลูกค่อนข้างใหญ่มีผิวสีน้ำตาลอ่อน

สละอินโด สายพันธุ์ลูกหวาย จะมีลักษณะลูกค่อนข้างเล็กมีผิวสีน้ำตาลอ่อนอมเขียว มีลักษณะเด่นคล้ายลูกหวาย

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทอนหงส์
ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
****

หมวด.....ทรัพยากรพันธุกรรม.....
(องค์ความรู้ของชุมท้องถิ่น/การแสดงออกซึ่งศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน/ทรัพยากรพันธุกรรม)

สาขา.....พันธุ์พืช.....
(สาขาศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน/สาขาอาหาร/สาขาการแพทย์ไทย/สาขาเกษตร/สาขานาฏกรรม/สาขาศิลปกรรม/สาขาดนตรีกรรม/สาขาหัตถกรรม/สาขาพิธีกรรม/สาขาพืช/สาขาพันธุ์สัตว์/สาขาจุลินทรีย์/สาขาศาสนาและประเพณี)

๓. ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น...การปลูกสละอินโด....รหัสภูมิปัญญา.....-.....

๔. **เจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น/ผู้สืบทอด/ชุมชน/กลุ่ม** (นาย/นาง/น.ส./ชุมชน/กลุ่ม)
นายเขียน พงศ์สวัสดิ์.....บ้านเลขที่....๑๑๖....หมู่ที่ ๘ ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช รหัสไปรษณีย์ ๘๐๓๒๐ เบอร์โทร.....๐๘๐-๖๙๗๑๘๑๖.....

๕. ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

☑ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืช ☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป
☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสัตว์ ☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเครื่องมือเครื่องใช้ทางเกษตร
☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านประมง ☐ อื่น ๆ .....

๖. จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

สละอินโดมีหลากหลายสายพันธุ์ เช่น พันธุ์หมีดำ พันธุ์สายน้ำผึ้ง พันธุ์ลูกหวาย แต่ละสายพันธุ์มีเนื้อแน่น กรอบ มีรสหวานอมเปรี้ยว และสามารถปลูกได้ในที่ร่ม เช่น ในสวนยาง สวนมังคุด เพราะเป็นพืชที่ไม่ชอบแสงแดด

๕.รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑.การเพาะชำสายพันธุ์ จากเมล็ด (โดยมีเทคนิคการคัดเลือกเมล็ดตัวเมีย และจากแหน่

๒.จัดเตรียมพื้นที่จะปลูก โดยการขุดหลุมเตรียมการปลูก ไม่ต้องลึกให้ขุดเท่าถุงเพาะชำ

๓. คัดต้นพันธุ์ที่จะปลูก และปลูก

๔. การบำรุงรักษาโดยการให้ปุ๋ยชีวภาพที่ผลิตขึ้นเอง ๓ เดือน/ครั้ง หรืออาจใช้ปุ๋ยคอกบำรุงเพิ่มเติม และการให้น้ำ สละอินโดยเป็นพืชที่ต้องการน้ำน้อย ให้น้ำเฉพาะฤดูแล้ง ๒ วัน/ครั้ง

๕. การผสมพันธุ์ เมื่อดอกบานเต็มที่ก็เริ่มผสมพันธุ์โดยนำเกสรตัวผู้มาผสมกับเกสรตัวเมีย เมื่อผสมพันธุ์เสร็จทิ้งไว้ ๖ เดือน

๖. การตกแต่งกิ่ง และช่อดอก ตัดแต่ง ๓ เดือน/ครั้ง

๗. เก็บผลผลิต

๖.**การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น**

☑ ยังไม่เคยมีการเผยแพร่/ใช้เฉพาะบุคคล

☐ เคยเผยแพร่เฉพาะในชุมชน

☐ มีการดูงานจากบุคคลภายนอกแล้ว.....-...../ครั้ง.....-.....ราย

☐ มีการนำไปใช้

-ในพื้นที่เดียวกัน....-.....ราย -นอกพื้นที่.....-.....ราย

☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

๗. ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิม ได้รับการถ่ายทอดมาจาก.....-.....

☑ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้พัฒนาและต่อยอด

- แบบเดิม คือ การปลูกแบบใช้แต่ปุ๋ยเคมีอย่างเดียว และการซื้อต้นพันธุ์มาปลูก

-ได้พัฒนาและต่อยอด คือ เทคนิคการบำรุงโดยใช้ปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยคอก และการตกแต่งกิ่ง และการเพาะชำสายพันธุ์มาปลูกเอง

-ภูมิปัญญาท้องถิ่น/นวัตกรรมที่คิดค้นขึ้นใหม่

๑.ปุ๋ยชีวภาพบำรุงดินที่ผลิตขึ้นมาใช้เอง

๒.การขุดหลุมเพื่อปลูกต้นสละให้ขุดหลุมความลึกเท่าถุงเพาะชำ หากขุดหลุมลึกอาจทำให้ต้นสละมีต้นใหญ่ต้นอาจล้มเพราะรับน้ำหนักไม่อยู่

๓.วิธีการโรยเกลือให้โรยบริเวณโคนต้นเพื่อบำรุงให้เนื้อสละมีรสหวาน อร่อย

๔.การเพาะชำสายพันธุ์ สามารถทำได้ทั้งเพาะจากเมล็ด (โดยมีเทคนิคการคัดเลือกเมล็ดตัวเมีย และจากแหน่

๘. วัตถุดิบที่ใช้ประโยชน์ในผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากปัญญา ซึ่งมีในพื้นที่ พื้นที่อื่นไม่มี ได้แก่

๑.เมล็ด และแหน่พันธุ์สละอินโด

๒.เทคนิคการทำปุ๋ยชีวภาพ

รูปภาพภูมิปัญญาท้องถิ่น
หมวด ทรัพยากรพันธุกรรม สาขา พันธุ์พืช
การปลูกสละอินโด ของนายเขียน พงศ์สวัสดิ์
บ้านเลขที่ ๑๖๖ ม.๘ ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
****

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทอนหงส์
ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
****

หมวด.....ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน.....
(องค์ความรู้ของชุมชนท้องถิ่น/การแสดงออกซึ่งศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน/ทรัพยากรพันธุกรรม)

สาขา.....พิธีกรรม.....
(สาขาศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน/สาขาอาหาร/สาขาการแพทย์ไทย/สาขาเกษตร/สาขานาฏกรรม/สาขาศิลปกรรม/สาขาดนตรีกรรม/สาขาหัตถกรรม/สาขาพิธีกรรม/สาขาพืช/สาขาพันธุ์สัตว์/สาขาจุลินทรีย์/สาขาศาสนาและประเพณี)

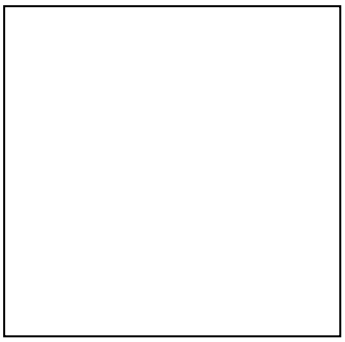

๙. **ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น**.....บีบคลายเส้นและกระดูก.....รหัสภูมิปัญญา.....-.....

๑๐. เจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น/ผู้สืบทอด/ชุมชน/กลุ่ม(นาย/นาง/น.ส./ชุมชน/กลุ่ม)

นายสำราญ เพชรสวัสดิ์ บ้านเลขที่ ๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช รหัสไปรษณีย์ ๘๐๓๒๐ เบอร์โทร ๐๘๓-๕๙๑-๔๐๐๒

๓.ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืช ☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป
☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสัตว์ ☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเครื่องมือเครื่องใช้ทางเกษตร
☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านประมง ☐ อื่น ๆ .....พิธีกรรมรักษาโรคพื้นบ้าน.....

๔.จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

-สามารถใช้มือบีบนวดคลายเส้นที่ขัดหรือตึง และบีบกระดูกที่หัก หลุด หรือมีปัญหาต่าง ๆ ตามร่างกาย โดยใช้ทักษะและขั้นตอนการบีบนวดตามระยะเวลาที่กำหนด

๕.รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. การบีบกระดูกหัก

๒. การบีบกระดูกหลุด

๓. การบีบคลายเส้น

๖.การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

☑ ยังไม่เคยมีการเผยแพร่/ใช้เฉพาะบุคคล

☐ เคยเผยแพร่เฉพาะในชุมชน

☐ มีการดูงานจากบุคคลภายนอกแล้ว...../ครั้ง.....ราย

☑ มีการนำไปใช้

-ในพื้นที่เดียวกัน.....๑....ราย -นอกพื้นที่.....-.....ราย

☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

๙. ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิม ได้รับการถ่ายทอดมาจาก.....หนังสือ...และตำราต่าง ๆ.....

☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้พัฒนาและต่อยอด

- แบบเดิม คือ ขั้นตอนพิธีกรรมต่าง ๆ ได้รับมาจากศึกษาหนังสือ.....

-ได้พัฒนาและต่อยอด คือ

.....-.....

-ภูมิปัญญาท้องถิ่น/นวัตกรรมที่คิดค้นขึ้นใหม่

.....

๘.วัตถุดิบที่ใช้ประโยชน์ในผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากปัญญา ซึ่งมีในพื้นที่ พื้นที่อื่นไม่มี ได้แก่

๑. .....-.....

๒. .....-.....